

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4743
Tarih : 02.06.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Neredeyse her gün hukuksuz bir biçimde gözaltına alınan yazar, aktivist ve STK temsilcilerine yönelik gözaltıların mutlak surette önlenmesi, insan hakları ihlali sayılan bu uygulamalara maruz kalan kimselerin toplumsal yaşamlarını sağlıklı bir biçimde devam edebilmelerinin sağlanması gerekmektedir. Türkiye'nin ulusal ve uluslararası insan hakları hukukundan doğan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için gerekli önlemlerin alınması, bu hukuksuz uygulamaların neden olduğu ve olacağı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması ve gerekli önlemlerin alınabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Adem GEVERİ

Van Milletvekili

GEREKÇE

Kişinin temel hakları olan özgürlük ve güvenlik hakkı ile hareket serbestisi ulusal ve uluslararası hukuk belgelerinde ifade edilmektedir ki bu, insan haklarını konu alan belgeler hukukun üstünlüğü üzerine kurulan yasal sistemlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Söz konusu haklar prensipte, aydın, yazar, aktivist ve birey olarak; düşüncesine ve sahip olduğu aidiyet kimliklerine bakılmaksızın tüm insanlar için eşit olarak geçerlidir. Dolayısıyla gözaltı veya özgürlükten kısa süreli mahrumiyet işlemi ulusal ve evrensel hukuka uygun olmalı, bu işlemlerin bağlayıcılığı hukukun üstünlüğü ilkesi olmalıdır. İnsan hakları hukukuna uygun olmayan bu tutum ve uygulamalar hukukun üstünlüğü ilkesi ile çelişmektedir. Bu tutum aynı zamanda, gözaltının yasal olup olmadığı değerlendirilirken ilk olarak ulusal mevzuata bakılsa da, bu özgürlükten mahrumiyete haklı gerekçelerle başvurulup başvurulmadığı değerlendirilirken her zaman belirleyici unsur değildir.

Gözaltı işlemi için hukuki süreç yasal kesinlik ilkesine uygun olmalıdır. Bu koşul; diğerlerinin yanı sıra, kanunun ve bunun yasal sonuçlarının öngörülebilir ve tahmin edilebilir olmasıdır. Gözaltı işlemine müsaade eden kanun örneğin geriye dönük olarak uygulanmamalıdır. Ulusal mevzuatta gözaltı gerekçelerinin açık şekilde belirtilmesi yasal kesinlik koşulunu karşılamalıdır. Gözaltının azami süresinin uzun olması veya buna itiraz edecek etkili bir yasal çözüm yoluna erişimin zor olması gibi keyfi gözaltı işlemine karşı kanunda yeterli teminatların olmaması akla, gözaltı işleminin yasal geçerliliği sorusunu getirir. Gözaltı işlemine ancak yasal bir amaç için istisnai olarak başvurulmalı ve cezaya dönüştürülmemelidir.

Bu anlamda ceza hukukunun en temel ilkelerinden biri zehirli ağacın meyvesi de zehirlidir ilkesidir. Yani hukuka aykırı yol ve yöntemle elde edilen delillerin soruşturma ve yargılamada kullanılmayacağıdır. Bilhassa 7 Haziran 2016 seçimlerinin hemen akabinde yürürlüğe konulan konsept ve 15 Temmuz Darbe Kalkışmasından sonra ilan edilen OHAL ile beraber kalıcı bir hale getirilen keyfilik ve hukuksuz yaklaşımların bin bir türü alıp başını yürümüştür. Böylece gözaltına alınan kimseler sistematik baskı, işkenceye maruz kaldığı gibi, gayri insani koşullarda da günlerce alıkonulabiliyor.

15 Temmuz sonrasında ve ağırlıklı olarak da son aylarda gözaltına alınanların çok büyük bir bölümü aydın, yazar, aktivist, STK temsilcisi olan ve kamuoyunda muhalif düşünceleriyle tanınan kimselerdir. Bu kimseler, sosyal medyada paylaştığı fikirleri, katıldığı meşru eylemler veya üyesi olduğu sivil toplum kuruluşları, vb. şeyler gerekçe gösterilerek, “teröre yardım

yataklık”, “teröristi övme”, “Cumhurbaşkanı’na hakaret” gibi suçlamalarla gözüaltına alınmışlardır. Bu kimseler günlerce gözüaltında kalmış, gözüaltında ağır işkence, baskı ve gayri insani muamelelere maruz kalmışlardır. Bunların bir kısmı tutuklanmış, bir kısmı da kendisine yurt dışı yasağı konularak tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır.

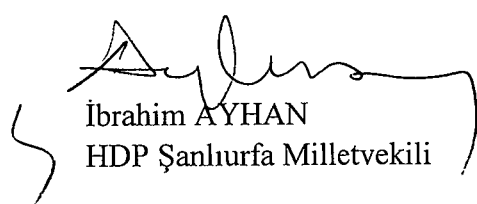
Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince ülke genelinde gözüaltına alma sürecindeki hukuksuzluklar ve bu uygulamalar kapsamında mağdur edilmiş kimselerin mağduriyetlerin giderilmesi ve bu tür mağduriyetlerin daha fazla yaşanmaması için Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

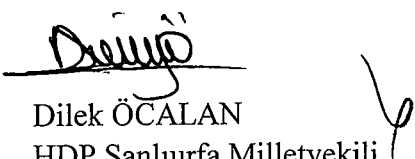
Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

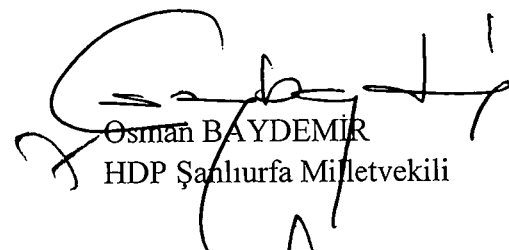
Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

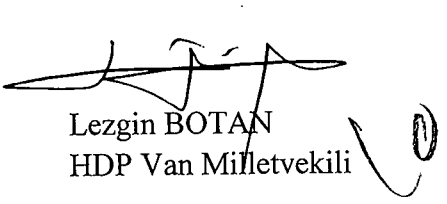
Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

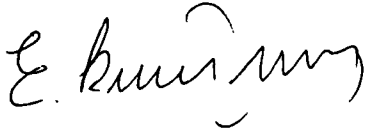

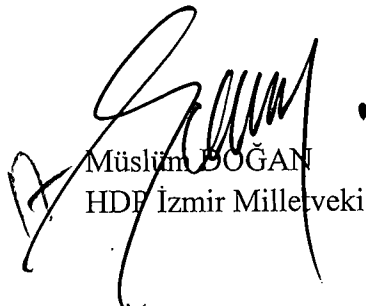
Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

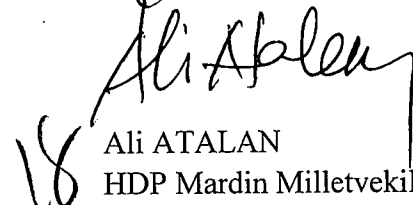
13 ~~P. H. 3~~
Fahz KERESTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

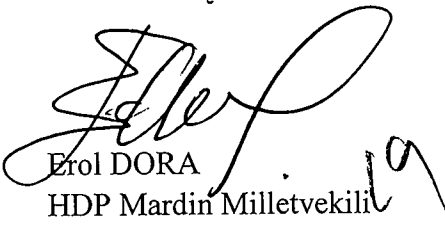

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

13
Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

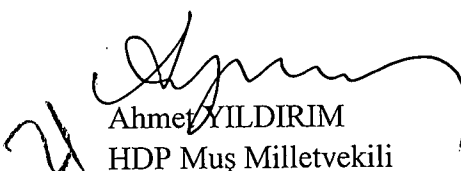

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

17
Müslim BOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

18
Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

21
Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili